POLITICAL SCIENCE

PAPER-II
SEPT-16/11

Name & Signature of the Invigilator

....

....

OMR Answer Sheet No. : | | | | | |

Roll No. : | | | | | |

(in figures as in Hall Ticket)

Roll Number in words : ....

....

Time : 1.15 Hours] **No. of Printed Pages : 28** **[Maximum Marks : 100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **fifty (50)** multiple choice type of questions. **All** questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal and do not accept an open booklet.
   (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
   (*iii*) After this verification is over, the Test Booklet Number should be entered on the OMR Answer Sheet and the OMR Answer Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.

   Example : (A) ● (C) (D) where (B) is the correct response.
5. Your responses to the items are to be indicated on the OMR Answer Sheet under Paper – II only. If you mark your response at any place other than in the oval in the OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done in the end of this booklet.
8. If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return the original OMR Answer Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Answer Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table etc., is prohibited.
12. There shall be no negative marking.
13. In case of any discrepancy in the English and Gujarati versions of questions, English version will be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સુચનાઓ :

1. આ પાનાની ટોચ પર દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા **પચાસ (૫૦)** પ્રશ્નો આપેલા છે. **બધાજ** પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં આપને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પાંચ (૫) મિનિટ દરમ્યાન તમારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું :
   (*i*) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પૃષ્ઠની ધાર પર આપેલ સીલ સ્ટીકર ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
   (*ii*) કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો, પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પ્રશ્નો/પૃષ્ઠો ઓછા હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા અન્ય કોઈ ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ સંજોગોમાં ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં. અને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ (૫) મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછી થી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમયગાળો આપવામાં આવશે નહીં.
   (*iii*) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાય પછી, પ્રશ્નપુસ્તિકાનો નંબર OMR જવાબ પત્રક પર લખવો અને OMR જવાબ પત્રકનો નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર જવાબ વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં ઓવલ છે. તમારે સાચા જવાબના ઓવલ (oval) ને નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ પેનથી ભરીને સંપૂર્ણ કાળું કરવાનું રહેશે.

   ઉદાહરણ : (A) ● (C) (D) કે જયાં (B) સાચો જવાબ છે.
5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો ના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ OMR જવાબ પત્રકમાં પેપર – II લખેલ વિભાગમાં જ અંકિત કરવા. જો આપ OMR જવાબ પત્રકમાં આપેલ ઓવલ (oval) સિવાય અન્ય સ્થાને જવાબ અંકિત કરશો તો તે જવાબનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહીં
6. અંદર આપેલ સુચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.
7. કાચું કામ (Rough Work) પ્રશ્નપુસ્તિકાના અન્તિમ પૃષ્ઠ પર કરવું.
8. જો આપ OMR જવાબ પત્રક નિયત જગ્યા સિવાય અન્ય કોઈપણ સ્થાને, આપનું નામ, રોલ નંબર, ફોન નંબર અથવા એવું કોઈ ચિન્હ કે જેનાથી તમારી ઓળખ થઈ શકે, અંકિત કરશો અથવા અભદ્ર ભાષાનો પ્રયોગ કરો, અથવા અન્ય કોઈ અનુચિત સાધનોનો ઉપયોગ કરો, જેમ કે અંકિત કરી દીધેલ જવાબ ભૂંસી નાખવો કે સફેદ શાહીનો ઉપયોગ કરી બદલશો તો આપને પરીક્ષા માટે અયોગ્ય જાહેર થઈ શકો છો.
9. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા બાદ ઓરીજીનલ OMR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજીયાત સોંપી દેવું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તે પરીક્ષાખંડની બહાર લઈ જવું નહી. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર ઓરીજીનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રકની ડુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
10. માત્ર કાળી/ભૂરી બોલ પોઈન્ટ પેન વાપરવી.
11. કેલ્ક્યુલેટર અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
12. ખોટા જવાબ માટે નકારાત્મક ગુણાંકન પ્રથા નથી.
13. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

SEAL

POLITICAL SCIENCE

PAPER - II

રાજનીતિ વિજ્ઞાન

પેપર–II

Note : This paper contains **FIFTY (50)** multiple-choice assertion/reasoning/ matching questions, each question carries **TWO (2)** marks. Attempt **All** questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં **પચાસ (૫૦)** બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે.

---

1. Plato advocated :

(A) a universal concept of justice

(B) a purely legal concept of justice

(C) a metaphysical concept of justice

(D) a concept of justice which combines all of the above

1. પ્લેટોએ નીચેનામાંથી શાની હિમાયત કરી ?

(A) ન્યાયની સાર્વભૌમિક વિભાવના

(B) ન્યાયની સંપૂર્ણતયા કાનૂની વિભાવના

(C) ન્યાયની પરાભૌતિક વિભાવના

(D) ઉપરના તમામને સાંકળી લે એવી ન્યાયની વિભાવના

2. Which one of the following is *not* an element of Kautilya's idea of the state ?

(A) Swamin (Sovereign)

(B) Durg (Fort)

(C) Mitra (Ally)

(D) None of the above

2. નીચેનામાંથી કયો જવાબ કૌટિલ્યની રાજયની ધારણાનું મૂળતત્વ છે?

(A) સ્વામી (સાર્વભૌમ)

(B) દુર્ગ (કિલ્લો)

(C) મિત્ર (સાથી રાજય)

(D) ઉપરના કોઈપણ નહિ

3. According to John Locke, the decision regarding revolt against the sovereign is to be taken by :

(A) Majority of the legislators

(B) Consensus

(C) The society as a whole

(D) The aristocracy

3. જહોન લોકના મત મુજબ નીચે પૈકીના કોણે સર્વસત્તાધારી સામેના બળવાનો નિર્ણય લેવો જોઈએ?

(A) વિધાન સભ્યોની બહુમતિ

(B) સર્વાનુમત

(C) સમગ્ર સમાજ

(D) ઉમરાવશાહી

4. Which one of the following has been rightly attributed to T.H. Green ?

(A) Freedom is something positive

(B) Freedom is the power to do or enjoy something in common with others

(C) Freedom is determinate and does not include the freedom to do anything and everything

(D) All of the above

4. નીચે પૈકી કયો વિકલ્પ ટી.એચ. ગ્રીનને સચોટ રીતે લાગુ પડે છે?

(A) સ્વતંત્રતા એ હકારાત્મક છે

(B) સ્વતંત્રતા એક એવી શક્તિ છે જે વડે કંઈક કરી શકાય તથા અન્ય સાથે માણી શકાય

(C) સ્વતંત્રતા નિર્ધારીત છે અને તે બેફામ બની જેમ ઈચ્છો તેમ વર્તવાની છૂટ નથી આપતી

(D) ઉપરના તમામ

5. According to Aristotle, democracy is a corrupt version of :

(A) Aristocracy

(B) Polity

(C) Oligarchy

(D) Monarchy

5. એરીસ્ટોટલના મત અનુસાર લોકશાહી નીચે પૈકીના કયા વિકલ્પોનું સંસ્કરણ છે ?

(A) ઉમરાવશાહી

(B) રાજવ્યવસ્થા

(C) કુલિનશાહી

(D) રાજાશાહી

6. The term 'ideology' was first used in the year :

(A) 1789

(B) 1792

(C) 1795

(D) 1797

6. 'વિચારસરણી' નો પારિભાષિક તરીકે સૌથી પહેલો ઉપયોગ કયા વર્ષે થયો હતો ?

(A) 1789

(B) 1792

(C) 1795

(D) 1797

7. Which one of the following books did Gandhi translate into his native Gujarati ?

(A) *Apology*

(B) *On the Duty of Civil Disobedience*

(C) *Politics*

(D) *The Kingdom of God is Within Us*

7. નીચે પૈકીના કયા પુસ્તકનું ગાંધીજીએ ગુજરાતીમાં ભાષાંતર કર્યું હતું?

(A) એપોલોજી

(B) ઓન ધી ડયુટી ઓફ સિવિલ ડીસઓબીડિયંસ

(C) પોલિટીક્સ

(D) ધી કિંગડમ ઓફ ગોડ ઈઝ વિધિન અસ

8. The Rawlsian concept of justice is based on :

(A) Distributive Principle

(B) Agreement Principle

(C) Difference Principle

(D) Joint Method Principle

8. નીચે પૈકી કયા વિકલ્પ પર રોલ્સની ન્યયની વિભાવના આધારીત છે?

(A) ડીસ્ટ્રીબ્યૂટીવ પ્રિન્સિપલ

(B) એગ્રીમેન્ટ પ્રિન્સિપલ

(C) ડીફરન્સ પ્રિન્સિપલ

(D) જોઈન્ટમેથડ પ્રિન્સિપલ

9. According to Bachrach and Baratz, non-decision making is :

(A) the ability of powerful groups to prevent certain issues from being discussed

(B) the tendency of citizens to distance from politics

(C) the ability of the powerful to change citizens' minds on key policy issues

(D) the inability of politicians to make up their minds

9. બાકરાક અને બારાત્ઝના મત અનુસાર નિર્ણય ટાળવાનો અર્થ છે :

(A) અમુક સમસ્યાઓ ઉપર ચર્ચા નહિ થવા દેવાની શક્તિશાળી સમુહોની ક્ષમતા

(B) રાજકારણથી દૂર રહેવાની નાગરિકોની વૃત્તિ

(C) અગત્યના નીતિવિષયક મુદ્દાઓ પ્રત્યે શક્તિશાળીઓ દ્વારા નાગરિકોના મન બદલવાની ક્ષમતા

(D) રાજકારણીઓની નિર્ણયકતાની અસમર્થતા

10. Which among the following statements is *not* correct ?

(A) Post-behavioural political theory interrelates value and fact

(B) Post-behavioural political theory is ethnocentric

(C) Post-behavioural political theory is tied to action and relevance

(D) Post-behavioural political theory is change-oriented

11. David Easton was the exponent of :

(A) Structural functionalism

(B) Behaviourism

(C) Systems approach

(D) Functionalism

10. નીચે પૈકીના વિધાનોમાંથી કયું વિધાન સાચું નથી?

(A) અનુ–વર્તનવાદી પોલિટીકલ થિયરી મૂલ્ય અને હકિકત પરસ્પર સાંકળે છે

(B) અનુ–વર્તનવાદી પોલિટીકલ થિયરી 'એથનોસેન્ટ્રીક' (માનવ જાતિ કેન્દ્રિત) છે

(C) અનુ–વર્તનવાદી પોલિટીકલ થિયરી કાર્ય અને પ્રાસંગિકતા સાથે બંધાયેલ છે

(D) અનુ–વર્તનવાદી પોલિટીકલ થિયરી બદલાવલક્ષી છે

11. ડેવીડ ઈસ્ટન નીચે પૈકી કયા વિકલ્પના પ્રણેતા હતા?

(A) રચનાકાર્યવાદ

(B) વર્તનવાદ

(C) વ્યવસ્થા અભિગમ

(D) કાર્યવાદ

12. Constitutionalism implies :

(A) Having a constitution

(B) Having a written constitution

(C) Having an unwritten constitution

(D) Having democracy with limited government

12. 'બંધારણવાદ' નીચે પૈકીમાંથી કયો અર્થ સૂચિત કરે છે?

(A) બંધારણનું હોવું

(B) લેખિત બંધારણ હોવું

(C) વણલિખિત બંધારણ હોવું

(D) મર્યાદિત સરકારવાળી લોકશાહી હોવી

13. Which of the following statements is *not* correct ?

(A) In a unitary form, there is devolution of power from the central government to the units

(B) In a federal system, there is a devolution of power from the central government to the units

(C) In a unitary system, the units wield power as per the decisions of the central government

(D) In a federal system, both the centre and the units derive their power from a constitution

13. નીચે પૈકીનું કયું વિધાન સાચું નથી ?

(A) એકતંત્રાત્મક પ્રથામાં, કેન્દ્ર અને ઘટકો વચ્ચે સત્તાની સોંપણી થયેલી હોય છે

(B) સમવાયતંત્રમાં કેન્દ્ર અને ઘટકો વચ્ચે સત્તાની સોંપણી થયેલી હોય છે

(C) એકતંત્રાત્મક પ્રથામાં, કેન્દ્ર સરકારના નિર્ણયો મુજબ ઘટકો સત્તા મેળવે છે

(D) સમવાયતંત્રમાં, કેન્દ્ર અને ઘટકો બંધારણમાંથી સત્તા મેળવે છે

14. Which of the following is *not* a feature of the elitist theory of democracy ?

(A) The position of control and decision-making mechanism in the political system are always occupied by a small group of individuals

(B) There is no competition and adjustment among the various elite groups existing in society

(C) The elite groups are well-organised

(D) The elite group generally tries to protect its own interest

15. Almond and Verba have listed three ideal types of political culture. Which one of the following has *not* been listed by them ?

(A) Parochial political culture

(B) Industrial political culture

(C) Subject political culture

(D) Participant political culture

14. નીચે પૈકીમાંથી કયું અભિજનવાદી સિદ્ધાંતનું લક્ષણ છે?

(A) રાજકીય વ્યવસ્થામાં અંકુશ અને નિર્ણય લેવાનું તંત્ર હંમેશા જૂજ વ્યક્તિઓના સમૂહ હસ્તક હોય છે

(B) સમાજમાં સ્થિતિ કેટલાક અભિજન સમૂહો વચ્ચે કોઈ સ્પર્ધા કે સમજૂતિ હોતી નથી

(C) અભિજન સમૂહો સુસંગઠિત હોય છે

(D) સામાન્ય રીતે અભિજન સમૂહો સ્વહિત રક્ષણ કરવા પ્રયત્નશીલ હોય છે

15. આલમંડ અને વર્બાએ ત્રણ પ્રકારની આદર્શ રાજકીય સંસ્કૃતિની યાદી તૈયાર કરી છે. નીચે પૈકીનો કયો વિકલ્પ યાદીમાં નથી?

(A) સંકુચિત રાજકીય સંસ્કૃતિ

(B) ઔદ્યોગિક રાજકીય સંસ્કૃતિ

(C) પ્રજાજન રાજકીય સંસ્કૃતિ

(D) શામેલગીરી રાજકીય સંસ્કૃતિ

16. What among the following is the characteristic feature of bureaucracy ?

(*a*) Traditional authority

(*b*) Charismatic authority

(*c*) Rational authority

(*d*) Technical superiority

Codes :

(A) (*a*), (*b*), (*c*)

(B) (*c*), (*d*)

(C) (*a*), (*b*)

(D) (*b*), (*d*)

16. નીચે પૈકીમાંથી કયો વિકલ્પ અમલદારશાહીનું પ્રમુખ લક્ષણ છે?

(*a*) પરંપરાગત સત્તા

(*b*) પ્રભાવશાળી સત્તા

(*c*) તર્કસંગત સત્તા

(*d*) ટેકનીકલ ગુરૂતાગ્રંથી

કોડ :

(A) (*a*), (*b*), (*c*)

(B) (*c*), (*d*)

(C) (*a*), (*b*)

(D) (*b*), (*d*)

17. Who among the following called India's political party system as 'one party dominant system' ?

(A) Duverger

(B) Weiner

(C) Macridis

(D) Rajni Kothari

17. નીચે પૈકીમાંથી કોણે ભારતની રાજકીય પક્ષ પદ્ધતિને 'એક પક્ષીય વર્ચસ્વ પ્રથા' તરીકે આંકી?

(A) ડુવેર્જર

(B) વાઈનર

(C) મેક્રીડીસ

(D) રજની કોઠારી

18. Choose the *correct* option :

When there is a coalition government,

(A) The political parties merge their organisations

(B) The political parties make ideological compromises

(C) Parties work out a common minimum programme based on consensus

(D) Ruling party gets support from outside

18. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો :

જ્યારે સંયુક્ત સરકાર હોય છે ત્યારે :

(A) રાજકીય પક્ષો એમના સંગઠનને વિલીન કરે છે

(B) રાજકીય પક્ષો વૈચારિક બાંધ–છોડ કરે છે

(C) રાજકીય પક્ષો સર્વસંમતિથી લઘુત્તમ સામાન્ય કાર્યક્રમ ઘડી કાઢે છે

(D) સત્તાધારી પક્ષ બાહ્ય ટેકો મેળવે છે

19. Which of the following is *not* a traditional approach to the study of comparative politics ?

(A) Historical approach

(B) Systems approach

(C) Legal approach

(D) Philosophical approach

19. નીચેનામાંથી કયો વિકલ્પ તુલનાત્મક રાજકારણના અભ્યાસ માટે પરંપરાગત અભિગમનો ભાગ નથી ?

(A) ઐતિહાસિક અભિગમ

(B) વ્યવસ્થા અભિગમ

(C) કાનૂની અભિગમ

(D) દાર્શનિક અભિગમ

20. What among the following is *not* a characteristic feature of India's electoral process ?

(A) Single-member constituency

(B) First part the post system

(C) Universal adult franchise

(D) Functional representation

20. નીચે પૈકીમાંથી કયો વિકલ્પ ભારતની ચૂંટણી પ્રક્રિયાનું વિશેષ લક્ષણ નથી ?

(A) એક સભ્યવાળું મતદાર ક્ષેત્ર

(B) પહેલો તે વ્હેલો પદ્ધતિ

(C) સાર્વત્રિક મતાધિકાર

(D) કાર્યકીય પ્રતિનિધિત્વ

21. Which one of the following is *not* the objective of the Directive Principles of State Policy ?

(A) To establish a welfare state

(B) To establish a religious state

(C) To ensure socio-economic justice

(D) To establish a secular state

21. નીચે પૈકી કયો વિકલ્પ રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોનો ઉદ્દેશ નથી ?

(A) કલ્યાણ રાજ્યની સ્થાપના

(B) ધર્માધારીત રાજ્યની સ્થાપના

(C) સામાજિક–આર્થિક ન્યાય સુનિશ્ચિત કરવું

(D) ધર્મનિરપેક્ષ રાજ્યની સ્થાપના

22. The Constituent Assembly was set up under the :

(A) Cripps Mission

(B) Cabinet Mission Plan

(C) Wavell Plan

(D) Nehru Report

22. બંધારણ સભાની રચના નીચે પૈકી કયા વિકલ્પ દ્વારા થઈ હતી ?

(A) ક્રિપ્સ મીશન

(B) કેબિનેટ મીશન પ્લાન

(C) વેવેલ પ્લાન

(D) નેહરું અહેવાલ

23. Who said the following :

"India's Constitution was born more in fear and trepidation than in hope and inspiration" ?

(A) Paul Brass

(B) Myron Weiner

(C) K.C. Wheare

(D) Iver Jennings

23. ''ભારતનું બંધારણ આશા અને આકાંક્ષાને બદલે ભય અને ધાસ્તી વચ્ચે જન્મ્યું હતું.'' આ વિધાન નીચે પૈકી કોણે કર્યું ?

(A) પોલ બ્રાસ

(B) મીરોન વાયનર

(C) કે.સી. વ્હીયર

(D) આઈવર જેનીંગ્સ

24. Which of the following Amendments to the Indian Constitution has made the Right to Education a Fundamental Right ?

(A) 91st

(B) 92nd

(C) 93rd

(D) 94th

24. નીચે પૈકીના કયા બંધારણ સુધારા મુજબ શિક્ષણનો અધિકાર મૂળભૂત અધિકાર બનાવાયો ?

(A) ૯૧મો

(B) ૯૨મો

(C) ૯૩મો

(D) ૯૪મો

25. The Speaker of the Lok Sabha in India enjoys :

(A) No right to vote

(B) Right to vote like any other member in the House

(C) Right to vote only in case of a tie

(D) Two votes—one ordinary vote and one in case of a tie

25. નીચે પૈકી કયો અધિકાર ભારતની લોકસભા અધ્યક્ષને મળેલો છે ?

(A) મતના અધિકારની મનાઈ

(B) ગૃહના અન્ય સભ્યની જેમ મતાધિકારનો અધિકાર

(C) બરાબરીની સ્થિતિમાં મત આપવાનો અધિકાર

(D) બે મત–એક સામાન્ય મત અને બીજો બરાબરીની સ્થિતિમાં આપવાનો મતાધિકાર

26. The Karachi Session of the Indian National Congress held in 1930 was significant in so far as :

(A) It insisted on greater share for the Indians in the administration of the country

(B) It recommended the adoption of Hindi as the official language of India

(C) It accepted communal electorates

(D) It adopted a resolution on fundamental rights and economic policy for the future

26. નીચે પૈકી કયા વિકલ્પ માટે ૧૯૩૦ માં યોજાયેલી રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસ પક્ષનું 'કરાંચી સત્ર' મહત્વનું મનાય છે?

(A) દેશના વહીવટમાં ભારતીયોને વધારે મોટી ભૂમિકા મળે એના આગ્રહ માટે

(B) હિંદીને ભારતની અધિકૃત ભાષા તરીકે સ્વીકારવાની ભલામણ માટે

(C) કોમી મતદાર મંડળની સ્વીકૃતિ માટે

(D) ભવિષ્ય માટે મૂળભૂત અધિકારો તથા આર્થિક નીતિનો ઠરાવ પસાર કરવા માટે

27. Which one of the following is *not* a function of the Election Commission of India ?

(A) Preparation of electoral rolls for the election of Parliament and State Legislatives

(B) Settlement of disputes regarding allotment of election symbols to parties at the time of election

(C) Deciding the names of the political parties

(D) Ensuring that the voters' lists are updated regularly

27. નીચે પૈકી કયો વિકલ્પ ભારતીય ચૂંટણી પંચનું કાર્ય નથી?

(A) સંસદીય અને રાજય વિધાનસભાઓની ચૂંટણી માટે મતદાર યાદી તૈયાર કરવી

(B) ચૂંટણી વખતે પક્ષોને અપાયેલા ચિન્હો વિશે થતી તકરાર નિવારણ

(C) રાજકીય પક્ષોના નામ નકકી કરવાનો નિર્ણય

(D) મતદાર યાદી નિયમત રીતે સુધારવી એ સુનિશ્ચિત કરવું

28. Who is the author of <u>Political Economy of Development in India</u> ?

(A) Amartya Sen

(B) Pranab Bardhan

(C) Sudipta Kaviraj

(D) Prabhat Patnaik

28. 'પોલિટીકલ ઈકોનોમી ઓફ ડેવલેપમેન્ટ ઈન ઈન્ડિયા' ના લેખક કોણ છે ?

(A) અમારત્ય સેન

(B) પ્રનબ બરધાન

(C) સુદિપ્ત કવિરાજ

(D) પ્રભાત પટનાયક

29. Which of the following components of the Indian Constitution are *not* justiciable ?

(A) Fundamental Rights

(B) Emergency Powers of the President

(C) Directive Principles of State Policy

(D) Financial Powers of the Parliament

29. ભારતીય બંધારણના નીચે પૈકીના ઘટકોમાંથી કયો વિકલ્પ ન્યાયોચિત નથી?

(A) મૂળભૂત હકકો

(B) રાષ્ટ્રપ્રમુખની કટોકટી સત્તાઓ

(C) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો

(D) સંસદની નાણાકીય સત્તાઓ

30. The Fundamental Rights can be suspended during an emergency by :

(A) Governor

(B) High Court

(C) Supreme Court

(D) President

30. કટોકટી દરમ્યાન મૂળભૂત અધિકારો નિલંબીત કરવાનો અધિકાર નીચે પૈકી કોને છે?

(A) રાજ્યપાલ

(B) ઉચ્ચન્યાયાલય

(C) સર્વોચ્ચ અદાલત

(D) રાષ્ટ્રપ્રમુખ

31. According to Chester I. Bernard which of the following is *not* correct about an order to be authoritative ?

(A) It should conform to the purpose of the organisation

(B) It should be intelligible

(C) It should be motivating monetarily

(D) It should be feasible

31. ચેસ્ટર આઈ. બરનાર્ડના મત મુજબ નીચે પૈકી કયો વિકલ્પ આદેશના અધિકૃત હોવા માટે સાચો નથી?

(A) સંગઠનના ઉદ્દેશને અનુકૂળ હોવું જોઈએ

(B) સમજી શકાય એવો હોવો જોઈએ

(C) નાણાકીય રીતે પ્રોત્સાહિત કરે તેવો હોવો જોઈએ

(D) અમલ કરી શકાય એવો હોવો જોઈએ

32. Who among the following introduced the concept of 'Zone of Indifference' in an organisation ?

(A) Herbert Simon

(B) Douglas McGregor

(C) Chester I. Bernard

(D) Chris Argyris

32. સંગઠનમાં 'ઝોન ઓફ ઈનડીફરન્સ' નો ખ્યાલ નીચે પૈકી કોણે આપ્યો?

(A) હરબર્ટ સાયમન

(B) ડગ્લાસ મેકગ્રેગર

(C) ચેસ્ટર આઈ. બરનાર્ડ

(D) ક્રિસ અરગાઈરીસ

33. In the area of organisational principles :

(1) In working out organisational principles, Gulick was influenced by Fayol's fourteen principles

(2) Urwick warns against the 'use of committees for the purpose of administration'

(3) Gulick gives no regard to the bases on which work may be divided

(4) Fayol believed in the principle of 'unity of command'

Select the *correct* answer from the given codes :

(A) (1), (2), (3) and (4)

(B) (1), (2) and (3)

(C) (1) and (4)

(D) (1), (2) and (4)

33. સંગઠનીય સિદ્ધાંતોના ક્ષેત્રમાં :

(1) સંગઠનીય સિદ્ધાંતો રચવામાં ગુલિકના વિચારો ફેયોલના ૧૪ સિદ્ધાંતોથી પ્રભાવિત થયા હતા

(2) વહિવટમાં સમિતિઓના ઉપયોગ સામે ઉરવીકે સાવચેતી આપી હતી

(3) કાર્યવિભાજનના આધારો બાબતે ગુલિક બેધ્યાન છે

(4) ફેયોલ 'યુનિટી ઓફ કમાન્ડ' ના સિદ્ધાંતમાં માને છે

આપેલા કોડમાંથી સાચો ઉત્તર પસંદ કરો :

(A) (1), (2), (3) and (4)

(B) (1), (2) and (3)

(C) (1) and (4)

(D) (1), (2) and (4)

34. Match List I with List II and select the *correct* answer from the given codes :

	List I		List II
(*a*)	Frederick Herzberg	(1)	The Need Hierarchy
(*b*)	Abraham Maslow	(2)	The Existence of 'Clects'
(*c*)	Fred W. Riggs	(3)	Motivator-Hygience Approach
(*d*)	M.P. Follett	(4)	Concept of Partnership

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(1)	(2)	(4)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(1)	(4)	(2)	(3)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

34. જૂથ–૧ અને જૂથ–૨ ને મેળવો. જવાબ માટે કોડનો ઉપયોગ કરો :

	યાદી–૧		યાદી–૨
(*a*)	ફ્રેડરિક હર્ઝબર્ગ	(1)	જરૂરિયાત શ્રેણીસ્તુપ
(*b*)	અબ્રાહમ મેસલો	(2)	'કલેક્ટ્સ'ની ઉપસ્થિતિ
(*c*)	ફ્રેડ ડબલ્યુ. રીગ્સ	(3)	'મોટીવેટર–હાઈજીન' અભિગમ
(*d*)	એમ.પી. ફોલેટ	(4)	ભાગીદારીની વિભાવના

કોડ :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(1)	(2)	(4)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(1)	(4)	(2)	(3)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

35. According to Mooney, conferring of specified authority by a higher authority is :

(A) Decentralisation

(B) Delegation

(C) Deconcentration

(D) Disintegration

35. મૂનિના મતાનુસાર ઉચ્ચ પ્રાધિકારી દ્વારા સોંપાયેલી વિશિષ્ટ સત્તાનો અર્થ છે :

(A) વિકેન્દ્રીકરણ

(B) પ્રતિનિધાન

(C) વિઘટનીકરણ

(D) વિખૂટીકરણ

36. Who defined development administration as "Action-oriented, goal-oriented administrative system" ?

(A) Fred W. Riggs

(B) Dwight Waldo

(C) Robert Dahl

(D) Edward Weidner

36. વિકાસ પ્રશાસનની ''કાર્ય-સમર્પિત, ધ્યેય-સમર્પિત વહીવટ પ્રથા'' તરીકે કોણે વ્યાખ્યા કરી છે?

(A) ફ્રેડ ડબલ્યુ. રીગ્સ

(B) ડવાઈટ વાલ્ડો

(C) રોબર્ટ ડહાલ

(D) એડવર્ડ વાઈનર

37. According to David Nachmias and D.H. Rosenbloom, which one of the following is *not* a feature of participatory bureaucracy ?

(A) Civil Service Association to protect them from political tyranny

(B) High level of social representativeness in a national bureaucracy

(C) Participation of bureucratic employees in decisions

(D) Citizen participation in bureaucratic policy making

38. Taylor's concept of Mental Revolution stands for :

(A) Cooperation, Harmony and Restricted Output

(B) Restricted Output and Cooperation

(C) Harmony and Cooperation

(D) Economy, Cooperation and Restricted Output

37. ડેવિડ નાચમિયાસ અને ડી. એચ. રોઝનબ્લુમના મતાનુસાર નીચે પૈકી કયો વિકલ્પ ભાગીદારી અમલદારશાહીનું લક્ષણ નથી?

(A) રાજકીય અત્યાચારથી બચાવવા માટે સનદી સેવા મંડળ

(B) રાષ્ટ્રીય અમલદારશાહીમાં ઉચ્ચ કક્ષાનું સામાજિક પ્રતિનિધિત્વ

(C) નિર્ણયમાં અમલદાર કર્મચારીઓની શામેલગીરી

(D) વહીવટીય નીતિ ઘડતરમાં લોક ભાગીદારી

38. ટેલરની 'મેન્ટલ રીવોલ્યુશન' વિભાવનાનો અર્થ થાય છે :

(A) સહકાર, સૌહાર્દય અને મર્યાદિત નિપજ

(B) મર્યાદિત નિપજ અને સહકાર

(C) સૌહાર્દય અને સહકાર

(D) અર્થતંત્ર, સહકાર અને મર્યાદિત નિપજ

39. Given below are two statements, one labelled Assertion (A) and the other as Reason (R) :

Assertion (A) : Talking about responsibility, Follett maintains that "the distinction between those who manage and those who are managed is somewhat fading".

Reason (R) : Each individual function must be seen in terms of its interdependence with other functions in the organisation.

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

(A) Both (A) and (R) are individually true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are individually true, but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true, but (R) is false

(D) (A) is false, but (R) is true

39. (A) માં વિધાન છે અને (R) માં એનો તર્ક છે.

કથન (A) : જવાબદારીના સંદર્ભમાં ફોલેટ નિશ્ચયપૂર્વક કહે છે કે, ''જે લોકો પ્રબંધ કરે છે અને જેમનું પ્રબંધન થાય છે એ ભેદરેખા ભૂંસાતી જાય છે.''

કારણ (R) : સંગઠનમાં 'દરેક વ્યક્તિગત કાર્યને અન્ય કાર્યો સાથેના પરસ્પર આધારિત' કાર્ય તરીકે જોવા જોઈએ.

નીચે પૈકીના 'કોડ' માંથી સાચો ઉત્તર પસંદ કરો :

કોડ :

(A) (A) અને (R) બંને સ્વતંત્રરીતે સાચા છે અને (R) ની (A) વિષેની સમજૂતિ સાચી છે

(B) (A) અને (R) બંને વ્યક્તિગતરીતે સાચા છે, પરંતુ (R) ની (A) વિષેની સમજુતિ સાચી નથી

(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.

(D) (A) ખોટુ છે પરંતુ (R) સાચું છે

40. The institution of 'Ombudsman' was first introduced in :

(A) Denmark

(B) UK

(C) Sweden

(D) Switzerland

40. 'ઓમ્બુડઝમેન' ની સંસ્થાને નીચે પૈકી કયા દેશમાં સૌ પ્રથમવાર દાખલ કરવામાં આવી હતી?

(A) ડેનમાર્ક

(B) યુકે

(C) સ્વીડન

(D) સ્વીત્ઝર્લેન્ડ

41. Which of the following thinkers encapsulated the concept of 'Absolute War' ?

(A) Clausewitz

(B) Douthet

(C) Jomini

(D) Mackinder

41. પૂર્ણ યુદ્ધનો ખ્યાલ નીચે પૈકી કોણે પ્રતિપાદિત કર્યો?

(A) કલોસવીટ્ઝ

(B) દૂથેત

(C) જોમીની

(D) મેકીન્ડર

42. In the field of nuclear strategy what does MAD stand for ?

(A) Missiles Are Dangerous

(B) Mammals Are Doomed

(C) Make America Die

(D) Mutually Assured Destruction

42. અણું રણનીતિના ક્ષેત્રમાં 'MAD' નો શું અર્થ થાય છે?

(A) મિસાઈલ્સ આર ડેન્જરસ

(B) મેમલ્સ આર ડુમ્ડ

(C) મેક અમેરિકા ડાઈ

(D) મચ્યુઅલી અસ્યોર્ડ ડીસ્ટ્રકશન

43. Who said "The power to hurt is nothing new in warfare, but modern technology enhances the importance of war and threats of war as techniques of bargaining and intimidation" ?

(A) Bernad Brodie

(B) Michael Hoffman

(C) Ashley Tellis

(D) Thomas Schelling

43. નીચે પૈકી કોણે કહ્યું કે :''યુદ્ધમાં વિનાશક શક્તિની નવાઈ નથી પરંતુ આધુનિક ટેકનોલોજી યુદ્ધની અગત્યતા અને ધમકી યુદ્ધની સોદાબાજી અને આડખીલીરૂપ પ્રયુક્તિઓ દ્વારા યુદ્ધની અગત્યતા વધારે છે.''

(A) બરનાર્ડ બ્રુડી

(B) માઈકલ હોફમેન

(C) એશલી ટેલિસ

(D) થોમસ શેલિંગ

44. In the post-Soviet era Russia's outlook at the global level is marked by :

(A) Rigid ideological positions

(B) Enhanced role for Soviet era legacies

(C) Pragmatic de-ideologised world view

(D) Rigidities of cold war era

44. વિશ્વકક્ષાએ અનુ–સોવિયેટ યુગમાં રશિયાનો દૃષ્ટિકોણ નીચે પૈકી કયો વિકલ્પ ચિન્હીત કરે છે?

(A) વિચારસરણીની સ્થિતિમાં જડતા

(B) સોવિયેટ યુગના વારસાની વિસ્તૃત ભૂમિકા

(C) વિચારસરણીમુક્ત વ્યવહારું વિશ્વદૃષ્ટિ

(D) શીતયુદ્ધ યુગની જડતાઓ

45. Liberal Idealism in International Relations stands for :

(A) Inevitability of conflict among states

(B) The argument that colonial economic relationship continue even after decolonization

(C) Possibility of promoting security by promoting cooperation among states

(D) The argument that power is primarily a masculine concept

46. Match List I with List II and select the *correct* answer from the code given below :

	List I		List II
(*a*)	Realism	(1)	Genealogy
(*b*)	Liberalism	(2)	Balance of Power
(*c*)	Social constructivism	(3)	Collective Security
(*d*)	Post-structuralism	(4)	Cultures of Anarchy

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(4)	(1)	(2)
(B)	(2)	(3)	(1)	(4)
(C)	(2)	(3)	(4)	(1)
(D)	(2)	(4)	(3)	(1)

45. આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોમાં ઉદારમતવાદી આદર્શવાદનો અર્થ થાય છે :

(A) રાજ્યો વચ્ચે વિખવાદની અનિવાર્યતા

(B) બિનસંસ્થાનવાદ બાદ પણ સંસ્થાનવાદી આર્થિક સંબંધો ચાલુ રહે છે તે દલીલ

(C) રાજ્યો વચ્ચે સહકારના પ્રોત્સાહન દ્વારા સલામતીનું પ્રોત્સાહનની શક્યતા

(D) પ્રાથમિક દૃષ્ટિએ સત્તા પૌરુંષત્વનો ખ્યાલ છે એવી દલીલ

46. યાદી–૧ ને યાદી–૨ સાથે મેળવીને કોડનો ઉપયોગ કરી સાચા જવાબ લખો :

	યાદી–૧		યાદી–૨
(*a*)	વાસ્તવવાદ	(1)	વંશાવલી
(*b*)	ઉદારમતવાદ	(2)	સત્તા સમતોલન
(*c*)	સામાજીક કંસ્ટ્રકટીવીઝમ	(3)	સામુહિક સુરક્ષા
(*d*)	અનુ–સંરચનાવાદ	(4)	અરાજકતાની સંસ્કૃતિ

કોડ :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(4)	(1)	(2)
(B)	(2)	(3)	(1)	(4)
(C)	(2)	(3)	(4)	(1)
(D)	(2)	(4)	(3)	(1)

47. Which one of the following is *not* an Indo-Pakistan dispute ?

(A) Siachen dispute

(B) Sir Creek dispute

(C) Cross Border terrorism

(D) Dahagram dispute

48. The Kyoto Protocol of 1997-adopted the programme for :

(A) ending global poverty

(B) the democratization of UN system

(C) broadening the participation within IMF and World Bank

(D) reducing greenhouse emission

47. નીચે પૈકીનો કયો વિકલ્પ ભારત–પાકિસ્તાન તકરાર નથી?

(A) સીયાચીન વિખવાદ

(B) સિરક્રીક વિખવાદ

(C) સીમા પારનો આતંકવાદ

(D) દહગ્રામ વિખવાદ

48. નીચે પૈકી કયા વિકલ્પને ૧૯૯૭ ના 'કયોટો પ્રોટોકલ' ના કાર્યક્રમ રૂપે અપનાવ્યો?

(A) વૈશ્વિક ગરીબી નિવારણ

(B) રાષ્ટ્રસંઘપ્રથાનું લોકશાહીકરણ

(C) આઈ.એમ.એફ. અને વિશ્વબેંકમાં શામેલગીરીનું વિસ્તરણ

(D) 'ગ્રીનહાઉસ' ઉતસર્જનમાં ઘટાડો

49. What is the *correct* sequence of Morton Kaplan's model of system analysis ?

(1) Balance of Power

(2) Loose Bipolarity

(3) Tight Bipolarity

(4) Universal International System

Codes :

(A)	(4)	(3)	(2)	(1)
(B)	(3)	(4)	(2)	(1)
(C)	(4)	(2)	(3)	(1)
(D)	(1)	(2)	(3)	(4)

50. The Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC) forum :

(A) is part of a more general trend towards regional blocs

(B) accounts for over half the world GDP

(C) has member states which include authoritarian regimes as well as democracies

(D) All of the above are true

49. મોર્ટન કપલાનના પ્રથા વિશ્લેષણના નમૂનાઓનો નીચે પૈકી કયો સાચો ક્રમ છે?

(1) સત્તાનું સમતોલન

(2) ઢીલી દ્વિધ્રુવીયતા

(3) સખત દ્વિધ્રુવીયતા

(4) સાર્વત્રિક આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યવસ્થા

કોડ :

(A)	(4)	(3)	(2)	(1)
(B)	(3)	(4)	(2)	(1)
(C)	(4)	(2)	(3)	(1)
(D)	(1)	(2)	(3)	(4)

50. 'ધ એશિયા – પેસિફિક ઈકોનોમિક કોઓપરેશન' (APEC) મંચ :

(A) પ્રાદેશિક જૂથો તરફી સામાન્ય ઝોકનો ભાગ છે

(B) વિશ્વના અર્ધા જી.ડી.પી. બરાબર છે

(C) આપખુદશાહી અને લોકશાહી રાજ્યો પણ સભ્યપદ ધરાવે છે

(D) ઉપરના તમામ સાચા છે

ROUGH WORK

SEAL